

Ewidencja Kres.

Nr. 9683/II.

Roma
MELDUNKI SYTUACYJNE

W końcu lutego b.r. Defenzywa 4. armji wykryła w powiatach Piński, Brzeskim i Kowelskim organizację bolszewicką białoruską, mającą swój centr organizacyjny w Homlu.

Cały szereg członków tej organizacji, ujętych w międzyczasie od połowy lutego do końca lutego, a pochodzących z rozmaitych powiatów i gmin Kresów północnych, zeznają jednomyślnie, że zostali wysłani z Homla przez niejakiego *cywilnego ty organizację terrorystyczną* ~~WLEWA~~ *WLEWA* pełnomocnika frontu zachodniego z i organizatora powstania na Białoruś, wchodzącą w skład Rzeczypospolitej Polskiej:/.
cywilnego ty organizację terrorystyczną

Powyższa organizacja obejmuje tereny, leżące między granicą państwową a rzeką Bug. W poszczególnych powiatach ma swoich kierowników powiatowych; którzy przez kurjerów komunikują się z centrum w Homlu. Podlegają im kierownicy gminni, którzy w poszczególnych wsiach utrzymują swoich agentów i bojowników.

Zadaniem powyższej organizacji jest przygotowanie gruntu do przyszłego powstania ludności białoruskiej przedwko władzom polskim. Powstanie ma być podjęte pod hasłami przyłączenia ziem białoruskich, wchodzących w skład Rzeczypospolitej Polskiej do Białorusi sowieckiej.

Oddziały gminne i wiejskie, lotne na dane im hasło kierowników powiatowych i gminnych mają zgromadzić wokoło siebie wszystkich malkontentów i spiskowców i dokonać przewrotu, niszczyć środki komunikacyjne, wysadzać mosty, psując tory kolejowe, rozbrajając załogi miejscowe i t.d.. Jednocześnie ze strony sowieckiej mają wkroczyć na terytorjum Polski oddziały powstańcze, przygotowane i formowane w tym celu z Białorusinów, pochodzących z terenów, które odeszły do Polski. Powyższa organizacja jest nadzwyczaj związana w sobie, a jednocześnie tak rozgałęzioną, iż obejmuje cały pas kresów północnych między

granicą Rzeczypospolitej Polskiej a rzeką Bugiem włączając w to część powiatu Kowelskiego.

Przez Defenzywę 4 Armji została wykryta powyższa organizacja częściowo, a mianowicie: w powiecie Pińskim.

Zasada organizacji jest taka, że każdy powiat przedstawia odrębną całość bezpośrednio uzależnioną od centrum w Homlu, a więc nie mającą łączności z sąsiednią organizacją powiatową.

Organizacje gminne podtrzymują przez swych kierowników gminnych kontakt li tylko ze swym kierownikiem powiatowym. Z sąsiednimi gminami łączności utrzymywać nie mają prawa.

Powyższe załaty utrudniają wykrycie całości organizacji bowiem centrum takowej leży poza granicami Państwa Polskiego.

Ostatnimi czasy w pogranicznych powiatach Wołynia i Wschodniej Małopolski daje się zauważyć antypolski ruch ukraiński.

Meldunki o takowym zaczęły napływać do Nacz. Dow. z rozmaitych źródeł już w połowie stycznia b.r.. Ruch ten potęguje się i rośnie, a ostatnio zostało stwierdzonem, iż idzie on dwiema równoległymi drogami:

1/ z Ukrainy Sowieckiej przez Zwiąhel, rozprzestrzeniając się po powiatach Sarnieńskim, Rówieńskim, i Włodzimierskim.

2/ z Pokucia i Podkarpacia, rozprzestrzeniając się na Wschodnią Małopolskę i przez Tarnów na powiaty Krzemieniecki i Dubieński.

Powyższe spostrzeżenia nasuwają myśl, że musi istnieć w granicach Ukrainy sowieckiej identyczne powstańcze centrum organizacyjne mające na celu w pewnym momencie wywołanie powstania w powiatach Rówieńskim, Sarnieńskim, Dubieńskim, Krzemienieckim i Włodzimierskim, oraz równoległe ku niemu centrum, obejmujące tereny Wschodniej Małopolski.

Prawdopodobnem jest, iż centrum na Wschodnią Małopolskę lokuje się gdzieś na pograniczu czecho-słowackiem, a kierownikiem takowego jest Działłowski, bezpośrednio uzależniony od Warszawskiego i przebywający obecnie w Wiedniu.

Jeszcze jednym faktem jaskrawym, rzucającym światło na powyższą sprawę, jest to, że Warszawski w połowie stycznia b.r. po powrocie swym z Moskwy pertraktował z Petruszewiczem i nakła-

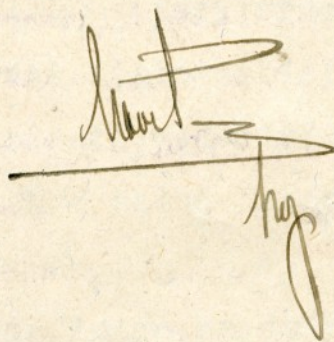

niał go do podjęcia akcji powstańczej na wiosnę we Wschodniej Małopolsce, obiecując poparcie takowej przez wojska czerwone galicyjskie, dając gwarancję, po dokonaniu oderwania Galicji od Polski nie mieszania się do spraw wewnętrznych takowej. Powyższe informacje pochodzą od Grekowa, któremu Petruszewicz proponował opracowanie planu powstania.

Powyższe dane świadczą o tem, iż sowiety zamierzają na wiosnę wszcząć na naszych kresach jednolitą akcję, zmierzającą ku wywołaniu ruchu narodowościowego i drogą samookreślenia się - oderwaniu kresów od Rzeczypospolitej Polskiej.

Akcja powyższa o tyle jest poważną i niebezpieczną, iż wykrycie organizacji na naszym terenie napotyka na wielkie trudności ze względu na jej typ.

Organizacja oraz agitacja trafia na grunt podatny, gdyż stale wzrasta niezadowolenie ludności wiejskiej z administracji cywilnej oraz zachowania się wojska, żandarmerji i policji. Jedynym środkiem zaradczym, niwelującym powyższą akcję, może być podjęcie podobnej akcji na terenach sowieckiej Białejrusi i Ukrainy, wykorzystując w tym celu białoruskie i ukraińskie elementy usposobione ku nam przychylnie.-

A handwritten signature in dark ink, consisting of a stylized, cursive script. The signature is written over a horizontal line that extends to the left.

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Nr. 9683 /II

67345
Pocztą polową 53 dn. 8. III. 1920 r.

Do

Adjutantury Generalnej W.P.

Przesyła się meldunek sytuacyjny
Ew. Kres. z dn. 5. III. 21. Nr. 9683/II do wiadomości i wykorzystania.

Załącznik I.

I Zastępca Szefa Sztabu Gen.

m.p. /-/ Kuliński

Generał Ppor.

Za zgodność:

[Handwritten signature]

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. 67345, dnia 14/II 1920 r.

[Handwritten signature]
Zatwierdzenie Wydziału

